

MOVIUM FAKTA

I • 2016

Illustration: Helena Bergendahl.

BYGGA STAD FÖR BARN OCH UNGA

– VÄGLEDNING, INSPIRATION OCH ALLMÄNNA RÅD

Förtätningen, trafiken och stress i vuxenvärlden motverkar barns och ungas rörelsefrihet. Skolans och förskolans utemiljö har därför blivit en av de allra viktigaste utemiljöerna för lek, utomhusvistelse och vardagsrörlighet. Nu finns vägledning, inspiration och allmänna råd för dig som planerar, utformar och förvaltar utemiljöer som ska fungera på barns och ungas villkor. Även den som använder stadens utemiljö i pedagogiskt syfte har stöd i vägledningen och annat publicerat material, som sammanfattas i detta Movium Fakta.

Petter Åkerblom, Ulrika Åkerlund & Elin Normann Bjarsell

Viktigt med engagerande utemiljöer för barn och unga

Barn och unga tar plats. De behöver utrymme att pröva sina kroppar, sitt mod och sina sociala förmågor. Barn och unga söker sig till utemiljöer som erbjuder fysiska utmaningar och kompis-kontakter, som väcker deras engagemang och nyfikenhet. Det är detta som stadsbyggandet måste tillfredsställa även om vi riskerar att behöva göra upp med våra föreställningar om vad som är god bebyggd miljö.

Det finns flera skäl till varför man i stadsplanering bör fokusera starkare på utemiljöer som fungerar på barns och ungas villkor:

- Bra utemiljöer stimulerar till fysisk aktivitet. Barn och unga behöver minst 60 minuter av måttlig fysisk aktivitet per dag. Där barnen har tillgång till en rymlig utemiljö i direkt anslutning till skola och förskola har det visat sig kunna ge en tredjedel av deras dagliga behov av att röra kropp och själ.
- Fysisk aktivitet har hälsofrämjande effekter som ökad kondition, ökad muskelstyrka, stärkt immunförsvar, bättre hjärt- och kärlhälsa och mentalt välbefinnande.

- En timme fysisk aktivitet per dag har även visat sig resultera i bättre skolresultat, till exempel ökad läsförståelse. Miljöekonomiska beräkningar visar att mer fysisk aktivitet bidrar till färre elever som lämnar skolan med ofullständiga betyg. Fullständiga betyg är en viktig förutsättning för fortsatt utbildning och arbetsliv och därmed också för en god hälsa livet ut.
- Lek har en stor och viktig betydelse för barns utveckling under hela uppväxten och skapar goda förutsättningar för bättre självkänsla, självförtroende och sociala färdigheter. Bäst är det när den fysiska miljön kan erbjuda barn och unga att uppleva hög fart, utforska höga höjder, jobba med material och verktyg, men också att man kan dra sig undan utom synhåll tillsammans med kompisar eller vara för sig själv.
- Utomhuslek i grön miljö ger bättre nattsömn, välbefinnande, viktkontroll och koncentrationsförmåga, men också färre sjuka barn och personal.
- Utemiljön kan ge barn och unga ett värdefullt frirum där de själva får styra och ställa. Det är viktigt att bli sedd, behövd och respekterad, att tillåtas att sätta avtryck och känna mening i tillvaron.

Utomhuslek i grön miljö har hälsofrämjande effekter. Foto: Parvin Mazandarani.

Att bygga med barnets perspektiv

En barnvänlig stad byggs både med ett barnperspektiv och med kunskaper om barnets eget perspektiv på tillvaron. Genom att ta barns och ungas kunskap, intressen och önskemål på allvar i stadsplaneringen kan förutsättningarna öka för att skapa en god uppväxtmiljö. Detta ger också större möjligheter för barn och unga att grundlägga en sund livsstil och sociala nätverk. Om man blir respekterad som ung skapas respekt och tilltro till vår demokratiska värdegrund.

Dagens stadsbyggande präglas av att städerna växer inåt och på höjden. När mellanrummen krymper händer det att skolgårdar blir mindre,

lekplatser försvinner och parker exploateras. Utmaningen är att bygga en stad som är barnvänlig genom att till exempel skapa utrymme för lek och sport, sociala mötesplatser och rörelsefrihet trots förtätningen.

Vägledning, allmänna råd och inspiration

En viktig utmaning för samhället handlar om att planera, utforma och förvalta den byggda miljön så att den främjar barnets utveckling. Till vår hjälp finns Boverkets och Tankesmedjan Moviums vägledning ”Gör plats för barn och unga!” med syfte att visa hur förutsättningarna kan förbättras så att alla barn och unga får

Faktaruta 1

Sammanfattning av Boverkets allmänna råd om fria för lek och utevistelse

De allmänna råden om fria för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor och liknande verksamhet (BFS 2015:1 FRI) innehåller generella rekommendationer om tillämpningen av 8 kap. 9 § andra stycket, 10 § och 11 § PBL. De lyfter fram vilka kvaliteter som bör känneteckna barns och ungas utemiljö vid skola, förskola och fritidshem samt var friytan bör vara placerad i relation till verksamheten.

Placering och anordnande av fria på obebyggd tomt

När friytor för lek och utevistelse ska placeras och anordnas bör man särskilt beakta friytans storlek, utformning, tillgänglighet och säkerhet samt förutsättningarna för att bedriva ändamålsenlig verksamhet.

Med ändamålsenlig verksamhet avses att friytan kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet för den verksamhet som friytan är avsedd för.

Friytan bör:

- vara så rymlig att det utan svårighet eller risk för omfattande slitage går att ordna varierande terräng- och vegetationsförhållanden.
- kännetecknas av goda sol- och skuggförhållanden, god luftkvalitet samt god ljudkvalitet.

Friytan bör placeras:

- i direkt anslutning till byggnader som innehåller lokaler för förskola, förskoleklass, skolor årskurs ett till sex och tillhörande fritidshem så att eleverna själva kan ta sig mellan byggnaden och friytan.

- i direkt eller i nära anslutning till byggnader som innehåller lokaler för skola årskurs sju till nio så att eleverna själva kan ta sig mellan byggnaden och friytan.

- på det sätt som är skäligt med hänsyn till elevernas och verksamhetens behov för gymnasieskolor.

Råden bör tillämpas vid prövning av lov och efterföljande tillsyn till nya förskolor, skolor och fritidshem och kan tillämpas vid planering av ovanstående.

Friytan bör inte senare kunna tas i anspråk för annat ändamål utan att ersättas med fria med likvärdiga möjligheter till varierande lek och utevistelse.

Angående fria på bebyggd tomt

Vid placering och anordnande av fria på en bebyggd tomt bör de allmänna råden ovan tillämpas i skälig utsträckning. Vid skälighetsbedömningen bör särskilt beaktas:

- förutsättningarna för att bedriva ändamålsenlig verksamhet på friytan.
- att friytan är placerad så att barnen och eleverna självständigt kan ta sig mellan byggnadsverket, som innehåller lokaler för förskola, förskoleklass, skola eller fritidshem, och friytan.

Råden bör tillämpas vid:

- prövning av lov till förskolor, skolor och fritidshem i befintlig bebyggelse (ändrad användning).
- planering och prövning av lov till utökning av befintliga förskole-, skol- och fritidshemsanläggningar.
- tillsyn enligt PBL.

Faktaruta 2

Vad menas med friyta?

Med friyta (för lek och utevistelse) menas den yta som barnen kan använda på egen hand vid sin utevistelse.

En friyta är ytan som går att leka på och som är tillgänglig för barnen i huvudsak under skoltid men även i viss mån på fritiden.

Förråd, bil- och cykelparkeringar samt ytor för lastning och lossning räknas inte som friyta.

Takterrasser har begränsad tillgänglighet och betraktas därför som kompletterande utemiljö.

tillgång till välfungerande utemiljöer via fysisk planering, utformning och förvaltning. Boverket har även tagit fram allmänna råd för tillämpning av 8 kap. 9 § andra stycket plan- och bygglagen (PBL) om tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse (se faktaruta 1).

De allmänna råden innebär tolkningshjälp och bör alltid tillämpas i bygglovsprocessen i ny-, om- och tillbyggnadsärenden av skolor och förskolor. Utgångspunkten för både vägledningen och de allmänna råden är lagens krav på

”tillräckligt stor friyta för lek och utevistelse” (8 kap. 9-11 §§ PBL) och hur detta bör tolkas (se faktaruta 2). Vägledande frågeställningar har varit: Vilken betydelse har friytorna för barns och ungas utveckling? Vad kännetecknar bra friytor för barn och unga? Hur kan friytor planeras, gestaltas och vidareutvecklas för att tillmötesgå barnets bästa enligt Barnkonventionen?

Utveckla befintliga gårdar

Många kommuner står idag inför en omfattande upprustning av befintliga skolor med ombyggnad, renovering och nybyggnad. Därför har Sveriges Kommuner och Landsting tagit fram en inspirationsbok för fastighetsorganisationer om förvaltning och utveckling av förskolegårdar och skolgårdar (se *Läs mer* på sidan 11).

Den lyfter fram viktiga utmaningar för fastighetsorganisationen, däribland konkurrensen om marken, samarbete över förvaltningsgränserna, samnyttjande av mark, styrmedel och ansvar, vad en skolgård kostar och vad man kan vinna på dialog med barn och unga. Sex goda exempel från kommuner runt om i landet presenteras och boken avslutas med slutsatser och förslag på faktorer för framgångsrik skolgårdsutveckling.

I Boverkets allmänna råd ges tolkningshjälp till begreppet friyta. Foto: Ulrika Åkerlund.

Förvaltningsöverskridande ansvar

Utveckling av utemiljön vid skolor och förskolor berör flera förvaltningsansvarsområden. Förutom de förvaltningar som hanterar bygglov, skolfastigheter och utemiljöförvaltning har även skolförvaltningarna ett ansvar i stadsutvecklingen.

Skolförvaltningarna bör till exempel bevaka att nya skolor och förskolor lokaliserar till platser där det går att få till en varierad och ändamålsenlig utemiljö lämpad för pedagogisk verksamhet. Det kan man göra genom att agera för att befintlig grönska och natur tas tillvara och att det blir tillräckligt stora ytor med möjlighet till aktivitet utan trängsel.

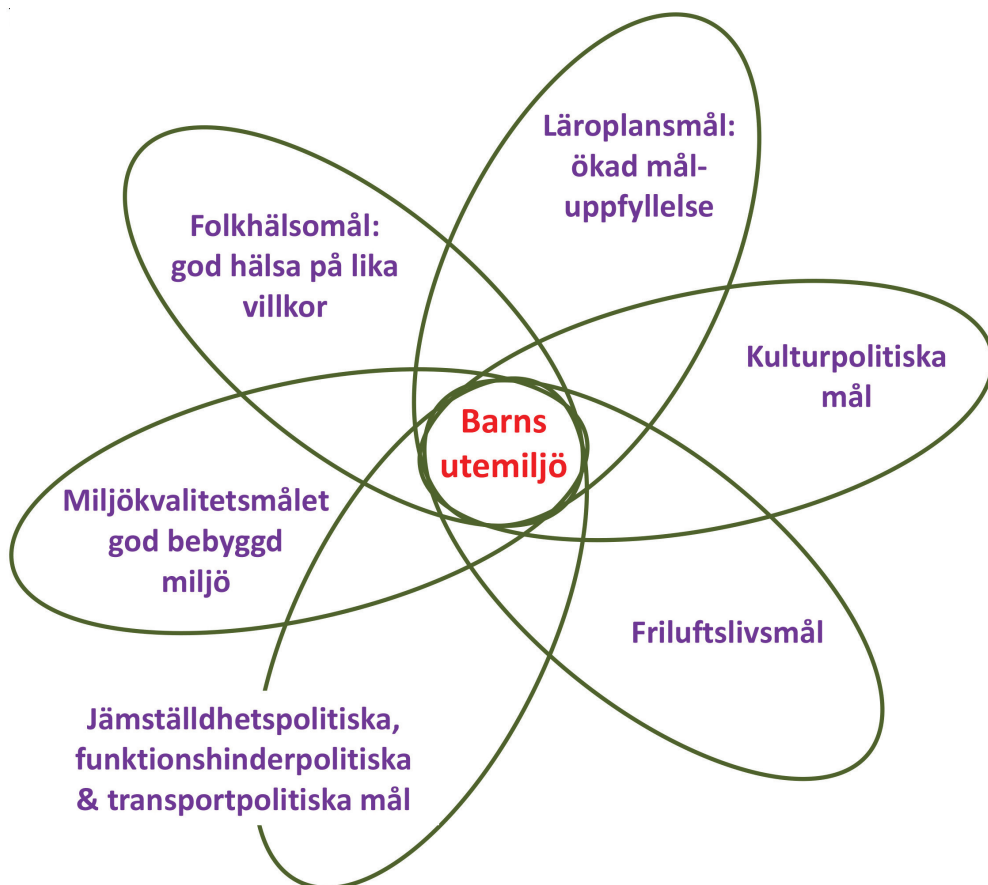
Utemiljön som spegel av nationella mål

Skolgårdar och förskolegårdar kan användas för att spegla och förverkliga nationella målsättningar. Barnkonventionen utgör ramen.

Utemiljön är en given del av *en god bebyggd miljö*. Utemiljön är en arena för att arbeta med *folkhälsomålet* som en samhällelig förutsättning för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Fysisk aktivitet är en central hälsofrämjande faktor, men delaktighet och medbestämmande är i sig hälsofrämjande faktorer.

Med stöd i skollagen och läroplanerna kan utemiljön användas för att motivera elever i skolarbetet, ge sinnliga erfarenheter och utveckla sunda levnadsvanor. Detta hjälper eleverna få inflytande över sin egen miljö och ge erfarenhet av demokratiska spelregler: *Skolans huvuduppdrag är att främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära* (Skollagen 1 kap. 4§).

Arkitekter och planerare bör därför gå in för att skapa fysiska, sociala och pedagogiska förutsättningar för detta – där även utemiljön räknas in som ”pedagogiskt rum”.

Lokala förutsättningar avgör planering och utformning

I planeringen enligt PBL är tillgång till friytor för lek och utevistelse ett allmänt intresse. För att säkra barns tillgång till goda utemiljöer är det viktigt att frågorna finns med i den fysiska planeringen på alla nivåer – från översiktsplanens mer strategiska ställningstaganden ner till detaljplaneringen, bygglovet och själva genomförandet.

Kunskap i tidiga skeden om servicebehovet och om kvaliteter för barn, som naturmark, skapar förutsättningar att avsätta tillräckligt stora friytor lämpliga för lek och utevistelse. Boverkets allmänna råd BFS 2015:1 FRI preciserar vad som bör känneteckna en sådan friyta (se faktaruta 1 och 3).

Genom att tänka efter före ökar också möjligheten till att väva in barns egna perspektiv och behov.

Centrala frågor att ta ställning till i tidiga planeringsskedet är: Hur ska barns och ungas utemiljöer utvecklas för att bidra till att uppnå folkhälsomålet och miljö kvalitetsmålet *en god bebyggd miljö*? Vilka lokaliseringsprinciper ska vi gå efter? Vilka strategier ska vi välja för att tillgodose såväl andra allmänna intressen som det allmänna intresset av friyta för lek och utevistelse? Vilka konsekvenser får vår planering för barns och ungas fria rörlighet, lek, utveckling, hälsa och välbefinnande?

Lokala riktlinjer viktiga

I enlighet med PBL är det kommunerna som avgör vad som är ”tillräckligt stor friyta”. Som stöd för sina bedömningar i enskilda plan- eller bygglovsärenden kan kommunen anta egna riktlinjer. Här kan man sammanställa principer för hur kommunen ska tillgodose friytebehoven i olika typer av bebyggelse, lösa samutnyttjande av friytor, behov av tredimensionell fastighetsbildning och faktamaterial. Detta för att underlätta vid detaljplanering och bygglovsprövning.

Dokument av denna typ kan nyttas till översiktsplaneringsprocessen och därmed diskuteras och belysas i ett bredare sammanhang av kommunens utveckling samt förtydligas genom ställningstaganden i översiktsplanen.

Lokala riktlinjer kan också definiera ansvarsförhållandet mellan förvaltningar i kommunen, strategier för förvaltningsövergripande samverkan och vilka fysiska förutsättningar som bör eftersträvas för att kunna bedriva pedagogisk verksamhet.

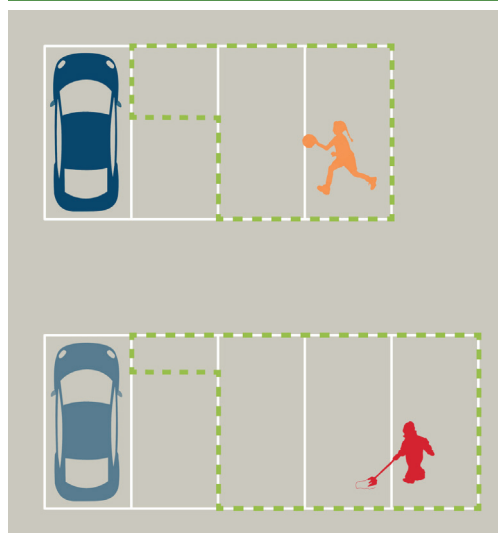
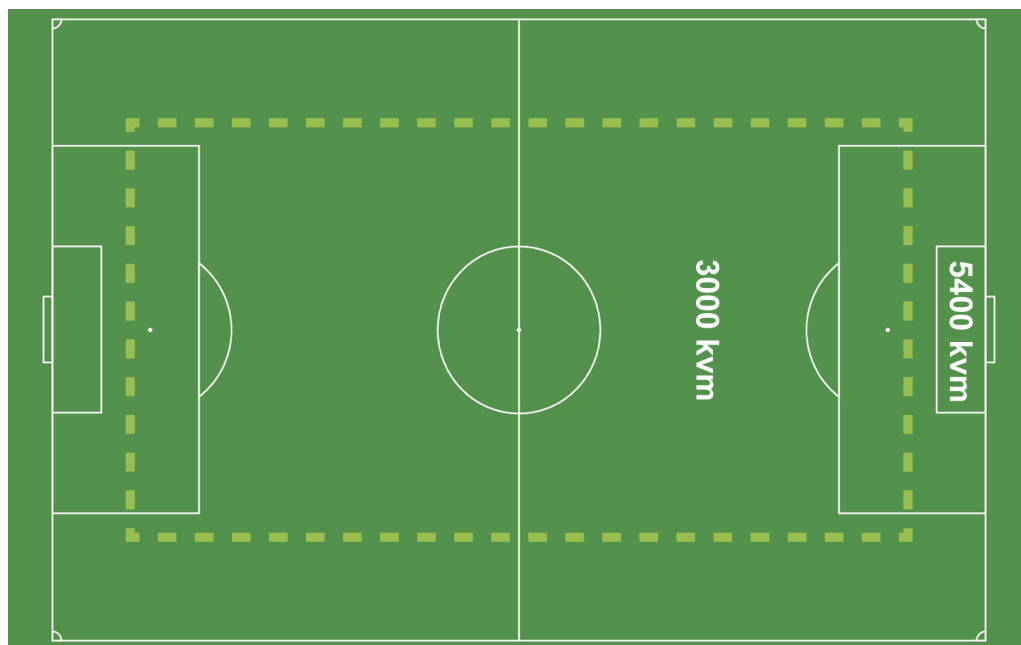
Principer för utformning

I utformning av skolgårdar och förskolegårdar är det viktigt att veta vem utemiljön är till för och vilka krav verksamheten ställer på den. Utemiljön behöver stimulera lek och fantasi,

Faktaruta 3

Tänk på följande när du planerar och lokaliserar skolor och förskolor:

- Att ringa in de bästa geografiska och befintliga förutsättningarna för barns utveckling i den miljö som ska exploateras.
- Att lokalisera skolor och förskolor nära parker och naturmark som kan komplettera med kvaliteter som inte behövs eller ryms på den egna gården.
- Att planera för goda och säkra färdvägar för gång och cykel så att barnen enkelt och självständigt kan ta sig till skolan på egen hand.
- Att både buller och luftföroreningar har så låga värden som möjligt, barn är mycket känsligare än vuxna.
- Att tidigt i planeringen beakta trafikmängder och lokalisera skolan/förskolan så långt som möjligt från trafikleder och högljudda verksamheter.
- Att friytan är så rymlig att det utan svårighet eller risk för omfattande slitage går att ordna varierande terräng och vegetationsförhållanden.
- Att friytan är i direkt anslutning till byggnaden så att eleverna själva kan ta sig mellan byggnaden och friytan.
- Att gården har goda sol- och skuggförhållanden för att minska risken för strålningsskador. Träd och att anordna lekställen i buskage minskar UV-exponeringen med nära hälften.
- Att beakta möjligheter till samutnyttjande av friytorna efter skoltid för spontanidrott, föreningsverksamhet, lek eller på andra sätt där friytorna kan fungera som grannskapsresurs.

Boverkets allmänna råd innehåller inga krav på friytans storlek. Som lämpligt dimensionerande mått för de kommuner som vill ta fram lokala riktlinjer rekommenderar vägledningen 30 kvadratmeter per barn för skola och 40 kvadratmeter per barn för förskola, respektive en minsta rekommenderad total yta på 3 000 kvadratmeter. Illustration: Helena Eriksson/5land.

och skapa egna platser och aktiviteter. Här följer några principiellt viktiga råd:

- Basera gestaltungsprogrammet på kvalitetskraven i Boverkets Allmänna råd BFS 2015:1 (se faktaruta 1).
- Ta vara på befintlig terräng, topografi och vegetation istället för plansprängning. Spara särskilt träd med lågt sittande grenar för klättring. Planera för övrigt för varierad terräng med vegetation som tål slitage (inte bara gummiytor).
- Gårdens kontakt med naturområden och parker bör beaktas så att skolgårdar och förskolegårdar kan bli en del av grönstrukturen.
- Ett bra arkitektoniskt och funktionellt samspel mellan inomhusmiljö och utomhusmiljö underlättar för verksamheten att utnyttja hela skolmiljön.
- Planera för både öppna och slutna rum, både för vilda lekar och reträttplatser för vila och enskildhet.
- För förskolor behöver mellan hälften och två tredjedelar av utemiljön vara kuperad och bevuxen. Det främjar fysisk aktivitet och ger lagom skydd för solen.

aktivitet och återhämtning, nyfikenhet och lärande. En bra utemiljö ska fungera för alla barn. En bra utemiljö ska vara ändamålsenlig för den verksamhet som bedrivs på platsen.

I all utformning behöver man lösa funktionella, tekniska, biologiska, estetiska och sociala problem. Det är lämpligt att utgå från platsens förutsättningar och ta vara på kvaliteter som redan finns på den plats en skola ska uppföras, byggas om eller byggas till. Gårdens utformning sätter ramarna för var på gården barnen kan hitta

- Utveckla gårdens pedagogiska möjligheter, till exempel odling och andra ekosystemtjänster (dagvattendammar och biologisk mångfald), experimentytor/utomhuslaboratorier.
- Tillgänglighet och säkerhet; sträva efter *maximalt* lekvärde och *tillräcklig* säkerhet.
- Låt inte vuxenestetiken gå för långt; acceptera vilda partier och skapa förutsättningar för stök och bök och tillgång till löst material.

Exemplet Glömstaskolan

Glömstaskolan i Huddinge är ett utmärkt exempel på en utformningsprocess där man tagit tillvara platsens befintliga förutsättningar. Det är en F-9-skola med 700 elever. Skolans yta är 20 000 kvadratmeter varav 14 000 utgör skolgård. 2010 började ett förvaltningsövergripande samarbete för att få fram en ändamålsenlig detaljplan (klar 2013), produktionen påbörjades 2014. Platsen som valdes för skolan ligger intill en naturskog rik på fornminnen. Det gör den till pedagogisk tillgång för elevernas eget utforskande, lärande, lek och utevistelse. Tekniska krav

på transportvägar, markåtgärder, dagvattensystem har samordnats med själva utformningen av skola och skolgård.

Ambitionerna med skolgården har drivits av kommunens utbildningsförvaltning i samarbete med landskapsarkitekter och med inspiration från andra skolprojekt i landet.

Målet är att gården ska stimulera till utevistelse, rörelse, lek och lärande. Inifrån skolbyggnaden är det god visuell kontakt med gården och naturskogen. Miljön ska främja den fysiska aktiviteten.

Traditionella lekredskap för yngre finns. Dessutom finns en parkour-anläggning och en mindre multisportanläggning istället för en traditionell större bollplan. Tanken med det är bland annat att främja pojkars och flickors lek tillsammans. Befintlig vegetation har sparats maximalt, men det finns också nya trädplanteringar för att åstadkomma goda sol- och skuggförhållanden.

Det har varit viktigt att planera för en skolgård som också kan utnyttjas som grannskapsresurs på fritiden.

Glömstaskolan. Illustration: Maria Hernberg/WSP.

Förvaltning som främjar utemiljöns kvaliteter

Barns och ungas syn på en användbar och attraktiv miljö skiljer sig från vuxnas syn på hur en välskött gård bör vara. Utemiljöer med många barn och unga utsätts för tuff behandling, där lek och umgänge sliter på växtlighet, utrustning och ytskikt.

Genom att fånga barnens blick för vilka platser och rum som drar dem till sig, kan skötsel och underhåll lättare fokuseras på att utveckla och vårda kvaliteter som lockar fram fantasi, nyfikenhet och utmaningar i lek och lärande.

Detta kan leda till nya sätt att bygga och förvalta, där den vuxnas estetik underordnas lekfunktionen. Och det kan leda till nya sätt att prova ut hållbara tekniska lösningar när det gäller val av växter, växtbäddar, etablering av vegetation, ytskikt och slitstarka material.

Tänk på följande:

- Skötsel i barnens ögonhöjd: Där den vuxne upplever att grenverket sitter i vägen finns risk för att ogenomtänkta skötselinsatser ödelägger möjligheter för barnet till exempel att klättra eller plocka frukt. Det är lämpligt att lämna kvar lågt sittande grenverk och anpassa skötseln under grenarna efter detta.
- Låt barn och unga ta ansvar och vara delaktiga i gårdens vård och utveckling.
- Acceptera och inspirera dem att sätta egna spår i miljön.
- Respektera stökig miljö. Detta förenklas om barnen tillåts vara i buskagen där de samtidigt exponeras i lagom dos av solstrålningen.
- Etablera samverkan med skolans/förskolans personal för att ta vara på deras önskemål om en ändamålsenlig miljö.

Nyanlagda större lekplatser bör dimensioneras för att klara tuff användning. Här på Mariehällsskolan, Stockholm, har skolgården utformats som en del av Annedalsparken och utnyttjas både av skolbarn och närboende. Det är viktigt att planera för goda sol- och skuggförhållanden, minst halva gårdsmiljön bör vara beskuggad. Det tar tid innan nyplanterade träd ger den skugga man eftersträvar och man bör under tiden komplettera med andra sorters UV-skydd.
Foto: Petter Åkerblom.

Främja det nödvändiga risktagandet

Utemiljön är barns och ungas livsmiljö och där förutsättningarna grundläggs för deras framtida hälsa, välbefinnande och engagemang för sin sociala och fysiska omvärld.

I takt med åldern tar de sig längre och längre bort, och det är som det ska. I leken rustar sig barnen för att bli mera vaksamma, inse sina förmågor och begränsningar samt för att stärka självförtroende och beslutsamhet.

Först genom att testa sina gränser kan man bli en ”hel” människa. Utmaningen är att låta barn och unga leva och utvecklas med tillräckligt lite vuxenövervakning.

Ansvar för barns lek, lärande och hälsa i skolan och förskolan är en komplex fråga som kräver både kunskap om barns utveckling och sunt förnuft. Ansvar stannar inte vid att förebygga olyckor. Vi både har och måste ta ansvar för barns rätt till lek (artikel 31 Barnkonventionen). Det innebär att tillåta och uppmuntra barn och unga att utmana sina mentala, sociala

och motoriska färdigheter även om det kan vara svårt att sätta rimliga gränser för deras risktagande. Ett kalkylerat risktagande hör livet till, en fullt utvecklad hjärna förutsätter ett och annat misstag och det går av den anledningen inte att gå förbi ”barns rätt till skrubbsår”.

Många lekplatser är påkostade anläggningar med hög säkerhet i fokus. Självklart ska lekplatsen vara säker och trygg, men en trygg lekplats innebär mer än minimal risk för kroppsskador. En trygg miljö tillåter barnet att ta risker, att utmana sig själv och sina fysiska och sociala förmågor.

För in risktagandet i verksamhetsidén

Ett sätt att hantera riskbedömning är att dokumentera syftet med utemiljön på förskolor och grundskolor. Ett policydokument som beskriver varför utemiljön bör främja barns möjlighet att ta risker som en del av sin personliga utveckling, är till hjälp för rektorer och förskolechefer i mötet med föräldrar.

Det är viktigt att uppmuntra barn att utmana sina motoriska färdigheter. Foto: Uteförskolan Vinden, Lund.

Genom medveten skötsel av utemiljö kan förvaltaren inspirera barn att skapa egna platser. Foto: Lena Jungmark.

En dokumenterad samsyn kring denna fråga är också viktig om det trots allt skulle inträffa allvarliga personskador. En dokumenterad verksamhetsidé, baserad på kunskap om förutsättningar för barns allsidiga utveckling, gör risken för rättsliga påföljder osannolik.

Det nödvändiga risktagandet kan hanteras i arbetsplatsens systematiska arbetsmiljöarbete. Lösningen på att ett barn trillat ned från trädet får inte vara att ta ned trädet utan hellre att se över underlaget.

Läs mer:

Allmänna råd om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor och liknande verksamhet, Boverket, BFS 2015:1 FRI.

www.boverket.se

Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö, Boverket och Tankesmedjan Movium, 2015.

www.boverket.se

Riktlinjer för lek? Svenska kommuners arbete med planering av platser för barn. Reflektioner kring

hur föreställningar om barn och barndom påverkar utformningen av staden, Maria Kylin och Stina Bodelius, SLU LTV-rapport 2015:21.

pub.epsilon.slu.se

Skolgården. Förvaltning och utveckling av förskole- och skolgårdar, Sveriges Kommuner och Landsting i samarbete med Tankesmedjan Movium, 2015.

www.skl.se

Solskyddsfaktorer – sju tips för säkrare lekplatser och friskare barn, inspirationsfolder från Strålsäkerhetsmyndigheten, 2009.

www.ssm.se

Faktabladets bakgrundsmaterial:

Faktabladet bygger på Boverkets Allmänna råd BFS 2015:1 FRI, vägledningen "Gör plats för barn och unga!", SKL:s inspirationsskrift om förvaltning och utveckling av förskole- och skolgårdar samt pågående arbete med koppling till planering, utformning och förvaltning av utemiljöer för barn och unga.

Tanquesmedjan Movium har regeringens uppdrag att utveckla och kommunicera kunskap om utemiljöer för barn och unga. Movium arbetar för att alla barn och unga fritt ska leva och utvecklas i urban miljö. Utgångspunkten för detta är Barnkonventionen, särskilt artikel 31, som reglerar barns rätt till lek och utveckling.

Enligt PBL är tillgång till friytor för lek och utevistelse ett allmänt intresse. Foto: Ulrika Åkerlund.

Detta Movium Fakta är skrivet av:

Petter Åkerblom, landskapsarkitekt och universitetslektor vid institutionen för stad och land, även verksam vid Tanquesmedjan Movium vid SLU; *Ulrika Åkerlund* och *Elin Normann Bjarsell*, landskapsarkitekter verksamma vid Boverket.

